

INTEGRACIÓ

Internet en veu alta

Diverses eines fan accessible la informàtica i les xarxes a les persones cegues o amb visió reduïda

Reportatge

NEREIDA CARRILLO
BARCELONA

Internet no només és visual, també es pot sentir. Les persones cegues i amb visió reduïda fan servir ordinadors i es connecten gràcies a programes que converteixen la informàtica i la xarxa en veu. Però no totes les webs són accessibles, malgrat que la llei hi obligui.

“Intentem fer el mateix que fa tothom, però d’una altra manera”. Qui parla és Lúcia López, que té 41 anys i visió reduïda. De petita no li van detectar el problema, als 14 anys s’havia d’asseure a primera fila de la classe per veure la pissarra i als 18 ja no podia llegir. Ara, fins i tot, camina amb bastó. El seu problema li fa difícil veure les coses petites, i la llum l’enlluerna. Per treballar a l’ordinador i connectar-se a internet necessita programes que ampliïn la pantalla, que treguin els colors llampants que li molesten i ho transformin tot a blanc i negre, i també programes que posin veu a la xarxa. Tot plegat per, com ella diu, intentar fer el que fa tothom d’una altra manera.

La Lúcia és llicenciada en publicitat i relacions públiques i ara estudia periodisme. Un dia normal a la tarda, a casa després de les classes, la Lúcia entra al campus virtual de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB) per repassar. El seu ordinador és diferent de la resta. Porta instal·lat un programa anomenat ZoomText, que amplia la lletra i verbalitza tot el que apareix a la pantalla. Per la Lúcia, internet és sempre en veu alta. “Acabes una mica ratllada si has d’estudiar moltes hores”, confessa. El ZoomText no és l’única eina per fer accessible la informàtica i la xarxa. Els cecs totals fan servir JAWS, un programa només de veu, i també línies braille que es connecten al mòbil o la tauleta per Bluetooth i permeten llegir llibres digitals.

Mentre la Lúcia treballa, se sent un soroll al menjador. És el seu iPhone, que sona com un rellotge de cucut i tot just després comença a murmurar. El mòbil de la Lúcia parla gràcies a una eina anomenada VoiceOver, que ho reproduïx tot en veu. “És molt indis-

ACCÉS A LES XARXES

Lúcia López té 41 anys i visió reduïda, un fet que l’obliga a caminar amb bastó. És llicenciada en relacions públiques i estudia periodisme. Pot consultar el campus virtual gràcies a un programa que amplia la lletra i verbalitza el que surt a la pantalla. Una altra eina li llegeix els *whatsapp*s del mòbil. PERE VIRGILI

cret. Quan surto he de posar-li uns auriculars perquè ho canta tot”, explica. Ho fa tot explícit: qui ha enviat el WhatsApp o què hi diu. L’aparell té les mateixes aplicacions que un telèfon normal. Escriure, però, es fa de manera diferent: quan es clica al teclat, el telèfon informa quina lletra és i per seleccionar-la i escriure s’ha de fer doble clic. Això alenteix el procés, però el fa possible.

L’iPhone de la Lúcia és nou. No se’l va comprar fins fa poc perquè considera que és car. S’ha resignat a comprar-lo perquè és el telèfon intel·ligent més ben adaptat a persones cegues i amb poca visió. Fer el que fa tothom d’una altra manera també surt més car. El ZoomText pot costar 400 euros, el JAWS entre 900 i 1.100 i una línia braille puja fins als 6.000.

Navegar
La gent amb poca visió vol consciència social sobre els problemes que comporta

Dificultats
Els programes i eines per adaptar les noves tecnologies són cars

La Lúcia, però, és un dels 10.500 afiliats a l’ONCE a Catalunya i pot optar a les ajudes que dona l’entitat per a aquestes eines sempre que siguin per estudiar o treballar.

La Lúcia continua repassant al campus virtual de l’Autònoma. Aquesta pàgina no li dona problemes, però reconeix que hi ha webs que sí. En una web poc accessible hi ha continguts que passen desapercebuts o que el programa llegeix malament: per exemple, un enllaç en comptes de redigir a un altre lloc es llegeix com un codi. La Lúcia lamenta el “descobertament” sobre com fer una web per a tothom. I demana més “consciència social” sobre les necessitats i problemes per navegar de les persones amb poca visió: “Hi ha gent molt solidària, però la solidaritat no ho és tot. Cal que la gent sàpiga les necessitats que té una persona amb discapacitat”, afirma.

Un altre soroll del mòbil distreu la Lúcia. Aquesta vegada és un soroll diferent, és un missatge de Facebook. En aquesta xarxa social, la Lúcia no té problemes per navegar amb el ZoomText. Tampoc amb Blogger, la plataforma en la qual té el seu blog, *Una vida a mitja llum*. El mòbil torna a sonar. La Lúcia s’ha adaptat a fer les coses que fa tothom d’una manera diferent. Vol seguir-ho fent i que no l’hi posin difícil ni car, vol que es pensi també en les persones amb problemes de visió. “Som una minoria, però hi som”, sentència. ■

Quins són els principals problemes?

Els estudis de l’Observatori TIC de Discapnet assenyalen que ni les xarxes socials com Facebook o Twitter ni les principals plataformes de compra en línia són plenament accessibles.

L’Anna Andreu, que és cega i fa de professora d’informàtica i internet a l’ONCE, atribueix els problemes de les xarxes socials al fet que són “pàgines molt grans que canvien constantment”. El Santi Moese, company de l’Anna i també professor d’uns tallers pels quals van passar 135 persones l’any passat, assegura que hi ha trucs perquè el Facebook sigui accessible pel JAWS: acudir a la versió per a mòbils, que és més senzilla. Les webs mal estructurades, les imatges sense text alternatiu, els textos que es pixelen si s’amplien, els botons mal etiquetats i tot el que impliqui moviment comporta problemes per a les persones cegues o amb visió reduïda.

Dolors Luna, cap d’autonomia personal i accés a la informació de l’ONCE, també es mostra preocupada pels llibres interactius infantils, que comporten molt moviment i són poc adequats per als nens cecs.

Com és una web accessible per a tothom?

“Fer una web accessible és fàcil. I no xoca amb el disseny”, asseguren des de l’ONCE. Les webs accessibles són les que s’ajusten a les normes internacionals que marca el consorci de la World Wide Web. Entre altres aspectes, es recomanen textos alternatius per a les imatges, els àudios i els gràfics; que s’eviti el *flash* i tot el que impliqui moviment, que la navegació sigui clara i que els diferents elements de les webs es puguin di-

ferenciar bé. La llei 56/2007 de mesures d’impuls de la societat de la informació obliga les administracions públiques, les webs impulsades amb ajudes de l’administració, les webs d’empreses que prestin serveis “d’especial transcendència econòmica” i les xarxes socials a complir almenys un nivell mitjà dels criteris d’accessibilitat. Però aquesta situació no sempre es dona. I la llei no preveu sancions.